

100 Moderniserings-springene i Sovjetunionen og Kina kostede millioner livet. Se Robert Conquest: *The Harvest of Sorrow: Soviet Collectivisation and the Terror-famine*, London: Pimlico 2002, og J. Becker: *Hungry Ghosts: Mao's Secret Famine*, New York: Free Press 1996. Men den 'vestlige vej' var også uhyre omkostningsfuld og blodig. På de 2 amerikanske kontinenter var den præ-Colombianske indfødte befolkning på mellem 60 og 100 millioner, deraf døde over halvdelen. I USA alene er den præ-Colombianske befolkning anslået til at have været på mellem 4 og 9 millioner. I år 1900 var der kun 237.000 tilbage. I Californien blev 80 % af indianerbefolkningen udryddet i løbet af bare 12 år - Michael Mann *op.cit.*, p 76. Ifølge Mike Davies: *Late Victorian Holocaust* (London: Verso 2002) kostede hungersnøden i det nordøstlige Brasilien, i Indien, og i Kina i 1870'erne og igen i 1890'erne, hungersnød som i høj grad var et resultat af fejlslagen økonomisk politik, mellem 31 og 61 millioner mennesker livet. Jean Dreze & Amartya Sen fremhæver i deres *Hunger and Public Action* (London: Clarendon Press 1991) det indiske demokratis større evne til

at opfange og imødgå optrækkende hungersnød. Men de fremhæver *også* det bedre sundhedssystem i Kina, den lavere dødelighed, det bedre uddannelses-system, den generelt bedre levestandard. Som følge af disse forhold var overskuddsdødeligheden i Indien i forhold til Kina i denne periode ca. 4 millioner om året. For hvert 8. år kostede overskuddsdødeligheden flere menneskeliv i Indien end antallet af ofre i Kina under 'det store spring' fremad fra 1958 til 1961. I dagens verden dør ifølge UNICEF 9 millioner børn hvert år som følge af sygdomme, der let kunne være undgået.